

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบกึ่งทดลอง(Quasi-experimental research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของกลุ่มระดับประคองต่อความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง และความเชื่อมั่นในตนเองของมารดาที่ดูแลบุตรตามลำพัง

กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาในครั้งนี้คือ มารดาที่ดูแลบุตรตามลำพัง ณ บ้านโนนม่วง หมู่ 3 และ หมู่ 12 อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ซึ่งเป็นชุมชนชนบทที่อยู่ติดเมือง จำนวน 24 คน โดยแบ่งออกเป็นกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง กลุ่มละ 12 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ประกอบด้วย แบบบันทึกข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม แบบประเมินความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองของคูเปอร์สมิธ หาค่าความเที่ยงโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.80 แบบประเมินพฤติกรรมความเชื่อมั่นในตนเอง ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นตามกรอบแนวคิดของโยเดอร์และพรอคเตอร์ และได้ตรวจสอบความตรงจากผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน หาค่าความเที่ยงโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.79 และดำเนินการวิจัยโดยใช้กลุ่มระดับประคองสำหรับมารดาที่ดูแลบุตรตามลำพัง

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัย และผู้ช่วยวิจัยใช้การสัมภาษณ์แบบบันทึกข้อมูลส่วนตัวแบบประเมินความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองและแบบประเมินพฤติกรรมความเชื่อมั่นในตนเอง ผู้วิจัยเป็นผู้นำกลุ่มระดับประคองกับกลุ่มทดลอง 6 สัปดาห์ ๆ ละครั้ง ๆ ละ 90 นาที และทำการเยี่ยมในกลุ่มควบคุมทุกคน ๆ ละ 2 ครั้ง เมื่อสิ้นสุดการทดลองแล้วผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยได้ทำการเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เกี่ยวกับความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองและพฤติกรรมความเชื่อมั่นในตนเองตามแบบประเมินแต่ละชุด หลังจากนั้นนำมาวิเคราะห์ข้อมูล โดยข้อมูลทั่วไปวิเคราะห์ด้วยค่าความถี่และร้อยละ วิเคราะห์การกระจายของข้อมูลระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองด้วย χ^2 วิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนก่อนและหลังการทดลอง ระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองด้วย t-test และวิเคราะห์เนื้อหาของกลุ่มระดับประคอง

ผลการวิจัยพบว่า

ลักษณะทั่วไปของตัวอย่าง

มารดาที่ดูแลบุตรตามลำพัง โดยส่วนมากเป็นหม้าย อยู่ในช่วงเวลา 1-5 ปี มีบุตรอยู่ในความดูแลส่วนมาก 2 คน อายุบุตรกำลังอยู่ในช่วงวัยเด็กตอนปลายเข้าสู่วัยรุ่น ส่วนมากมารดาเหล่านี้มีการศึกษาจบเพียงชั้นประถมศึกษาและมีอาชีพรับจ้าง รายได้เพียง 2,100-5,000 บาทต่อครอบครัว

สมมติฐานการวิจัย

มารดาที่ดูแลบุตรตามลำพังที่ได้เข้ากลุ่มระดับประคอง มีความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองสูงกว่ามารดาที่ดูแลบุตรตามลำพังที่ไม่ได้เข้ากลุ่มระดับประคอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

มารดาที่ดูแลบุตรตามลำพังที่ได้เข้ากลุ่มระดับประคองมีคะแนนพฤติกรรมความเชื่อมั่นในตนเองสูงกว่ามารดาที่ดูแลบุตรตามลำพังที่ไม่ได้เข้ากลุ่มระดับประคองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ปัจจัยที่มีผลต่อการบำบัด

ปัจจัยที่มีผลต่อการบำบัดที่พบในการวิจัยครั้งนี้มีทั้งหมด 11 ปัจจัย ที่พบมากที่สุดคือความรู้สึกมีความหวัง ความเห็นเหมือนกันของชีวิต พบเป็นอันดับที่ 2 คือ ความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม และการพัฒนาเทคนิคการเข้าสังคม

5.2 ข้อเสนอแนะ

1. จากผลการวิจัยพบว่า กลุ่มระดับประคองสามารถส่งเสริมความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองและความเชื่อมั่นในตนเองได้ จึงควรจัดให้มีการให้บริการสำหรับมารดาที่ดูแลบุตรตามลำพังที่อยู่ในชุมชน โดยหน่วยบริการทางด้านสุขภาพจิต ในรูปแบบของกลุ่มระดับประคองเพื่อให้มาพูดคุย สนับสนุน ประคับประคองซึ่งกันและกัน มีพยาบาลซึ่งผ่านการอบรมเกี่ยวกับกระบวนการกลุ่มเป็นผู้ดำเนินการกลุ่ม ซึ่งจะส่งผลให้มารดาเหล่านี้ปรับตัวผ่านพ้นภาวะวิกฤติของชีวิตไปได้ด้วยดี ไม่ก่อให้เกิดปัญหาโรคจิต โรคประสาทตามมาได้

2. ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยใช้กลุ่มระดับประคองแบบกลุ่มปิด ซึ่งมีข้อดีคือทำให้สมาชิกกลุ่มมีความไว้วางใจกัน เปิดเผยและช่วยกันแก้ไขปัญหภายในกลุ่มได้ในระยะเวลาอันสั้น แต่อาจเกิดปัญหาการมีจำนวนสมาชิกมาเข้ากลุ่มน้อยเกินไป จากการขาดหายของสมาชิก จึงควรที่จะให้กลุ่มมีขนาดค่อนข้างใหญ่ไว้ก่อน เพื่อสามารถทำให้กลุ่มมีจำนวนสมาชิกเพียงพอในการทำกลุ่มปิดได้

3. การศึกษาในครั้งนี้พบว่า กลุ่มระดับประคองส่งเสริมให้สมาชิกกลุ่มมีลักษณะของการอยู่ร่วมกันแบบเอื้ออาทร ช่วยเหลือดูแลซึ่งกันและกัน จึงสมควรที่จะศึกษาและพัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับกลุ่มระดับประคอง ให้เป็นองค์ความรู้ที่สำคัญอันหนึ่งในการที่พยาบาลจิตเวชจะสามารถนำไปส่งเสริมสุขภาพจิตของประชาชนต่อไป

4. ควรมีการทำวิจัยโดยใช้กลุ่มระดับประคองในกลุ่มคนที่ต้องการกำลังใจ และการสนับสนุนทางจิตใจ เช่น กลุ่มคนก่อนปลดเกษียณ กลุ่มคนที่ท้องนอกสมรส และคนตกงาน